Üksik number 6 senti. Tänast lehte 4 külge.

Pealinna Teataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul.

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, Harju tän. nr. 45. Avatud kella 9-st kuni kella 2-ni p. l. Telefon 427-50. Väljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts. Trükikoja telefon 460-29.

TELLIMISE HIND: Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmelle: 1 aastaks 3 kr., ½ aastaks 1.60 kr., 3 kuuks 0.90 kr., 1 kuuks 0.35 krooni koos postikuludega.

Teistele tellijaile: 1 aastaks 4.50 kr., ½ aastaks 2.50 kr., 3 kuuks 1.35 kr., 1 kuuks 0.50 kr. koos postikuludega. Kuulutused: kuulutusküljel 5 s., teksti ees 10 s., tekstis 12 s. ja tekstis teksti kirjaga 15 s. mm veeru laiuses.

Nr. 36 (604) Laupäeval, 20. mail 1939. 7. aastakäik

Kõik majaomanikud esmasp. koosolekule!

Majaomanike üldkoosolek

22. skp. kell 7 õht. Börsi saalis, Pikk 17.

PÄEVAKORRAS:

Uue ehitusseaduse ja **linnavolikogude valimisseaduse** tutvustamine ning selgitamine.

Refereerivad adv. R. Viederfeldt ja Majaom. koja sekretär A. Rästas

Osavõtt kõigile majaomanikele vaba.

Korraldaja

Tall. Majaom. Selts.

Tapeteid uudismustreid moodsaimas valikus parimaist vabrikuist soovitab

Tapetiladu Fr. Martinson Tallinn, Tartu mnt. 1, kõnetr. 314-00

Balti riikide turismikonverents on koos

Tehakse ettevalmistusi olümpiaadiks
Poolriiklik aktsiaselts võõrastemajade ehitamiseks

Eile kell ½12 p. awati raekoja saalis Balti riikide turismikonwerents, millest wõtawad osa Eesti, Läti ja Leedu turismiorganisatsioonide esindajad ning waatlejatena Soome esindajaid.

Kongressi awas Turismiameti dir. P. Päts; terwitusi tõi linnapea Uesson, lausudes:

„Tallinna raekojas on aastasadade jooksul tulnud kokku palju tähtsaid nõupidamisi. Tallinn on liiklemis-tsentrum põhjast lõunasse ja lõunast põhja. Ka käesolew konwerents Balti rahwaste lähendamiseks siin raekojas on suure tähtsusega. Soowin ülemlinnapea ja linnawalitsuse nimel edu."

Konwerentsi juhatajaks waliti dir. P. Päts ja sekretärideks dr. Wilbaste ning pr. Rauamägi. Edasi dir. P. Päts lausus konwerentsi terwitades, et juba 3 kuud tagasi Riias konwerentsil Balti riikide turismi esindajad leidsid ühise keele, kuidas oma asja ja ala edasi arendada. Soomlased on selleşt ühisest tööst seni kõrwale jäänud, tahaks aga loota, et nad siin tutwustaksid kooswiibijaid oma turismikorraldustega ühenduses olümpiaadiga ning annaksid näpunäiteid, mida tuleks teha.

Kõneldes turismi alal tehtud tööst, E e s t i e s i n d a j a ütles järgmist: Eesti turismiamet asus eelkõige teostama Riia konwerentsil (4. ja 5. weebr. k. a.) wastu wõetud otsuseid: tolli-passi rewisjoni lihtsustamist olümpiaadile sõitjaile— see põrkas algul küll takistustele, kuid need ületatakse; ka on puudutatud Eesti-Läti wahelist turismi hõlbustamist samal ajal. Olümpiaadi ettewalmistused käiwad. Selleks on juba tehtud rida korraldusi. Lastakse liikwele olümpiaadi postmargid. Kasutamisele tuleb tempel inglise keelse pealkirjaga, et sõit olümpiaadile läheb läbi Baltikumi ja Eesti. Ilmub mitmekeelset kirjandust meie kuurortide üle. Ilmumas on Moto-klubi wäljaandel Eesti ja Balti riikide teede-kaart, mis trükitakse 30.000 eksemplaris Stokholmis. On teostatud Eesti hotellide liigitamine kolme järku, kusjuures järke on kolme liiki, samuti on pansione kolmes järgus. Olümpia tee — Rue olympique — tuleb märkimisele teetulpadega. See õgwendatakse. Linnawalitsuste juures ja maakondades tegutsewad turismi-komiteed. Tuleb ehitamisele rida hotelle. Selleks asutatakse aktsiaselts, mille 50% aktsiaid on riigi käes. See aktsiaselts ehitab hotellid Piritale, Petseri, Kuressaare, Haapsallu jne.

L ä t i e s i n d a j a kõneles: Augustis tuleb Tallinnas kokku Eesti, Läti, Leedu, Poola ja Saksamaa raudteede esindajate konwerents, kus tuleb otsustamisele olümpiaadi puhuks erirongide, olümpiarongide käimapanek, mis piiridel seisakuid 10 minutit.

Läti wõimaldab olümpiaadile sõitjaile 7-päewase maal wiibimise. On arendatud propagandat; on rida wahendeid, mille kaudu Balti riigid saawad teha ühiselt propagandat jne.

L e e d u e s i n d a j a: Leedule on wiimased kuud olnud rasked; osa maa-alast kaotasime; walitses poliitiline ärewus. Turismi alal ei saadud palju ära teha.

Olümpiaadile sõitjad saawad Leedus raudteel hinnaalandust. Olümpiatee tähistatakse, suurtel teeristidel on wäljas erijuhid, kes annawad seletusi. Moto-klubi ja Punane rist on korraldanud abistamispunkte nii terwishoiu kui ka autode paranduse alal. Wõõrastemaju on Leedus wähe, kuid neid tahetakse juure ehitada. Kaunases walmis suur turistide-kodu, Schalelises hotell 100 woodiga jne. Politseile on tehtud korraldus walwata, et hotellid hindu kõrgele ei ajaks.

Leedus olümpiaadile sõitjad wõiwad wiibida 14 p. Leedus on äsja loodud ka turismi keskkorraldus siseministeeriumi juure.

Paluti sõna wõtta ka Soome turismiesindajaid, et kuulda, kuidas seal arenewad wastawad tööd. Soomlased andsidki informatsiooni. Selgus, et Soomes turismi keskkorraldust pole, seal tegutseb juure eduga rida wastawaid eraorganisatsioone.

Riik on neid waid toetanud. Suurim turismi-organisatsioon — „Soome turismi ühing" on juba 50-aastane. On ehitatud palju hotelle üle maa, korraldades nn. „turismiteid", mis seisab selles, et püstitatakse maakolgastesse turismikodusid. See ühing on saanud suuri summasid, korraldades loteriisid, ning ka oma wäljaannetest. 1934. a. ta andis wälja riiklikul tagatisel suure obligatsiooni, millest saadud summadega ehitatakse hotelle. Ka on sama ühing wiimasel ajal saatnud palju korda s õ ö g i a s j a n d u s e alal jaamasööklate, kwalifitseeritud hotellide töökide jne. korraldamise näol.

Edasi soomlased märkisid, et Balti riikidest on liialt wähe tutwustawat kirjandust, kus üldiselt olekski ära tähendatud teed, kus saab ööbida jne.

On ette nähtud ringsõite Soomest Rootsi ja Taani, kuid waheşt oleks mõeldaw ka Baltikumi wõtta ringsõitude marsruutidesse.

Wiimast soowitatakse meie poolt soojalt. Mis puutub teedekaarti, siis rahwuswaheline turistide koondis on asunud wälja andma kaarti kogu Euroopa maade kohta, kus olekşid tähendatud teed, mida mööda turistidel soowitatakse sõita, ja waatamiswäärsused. Oleks hea, kui ka Soome wäljaannetes olekşid märgitud Balti riikidest läbisõidu teed.

Konwerents jatkub täna.

Kanalisatsiooni ehitamine Endla, Keemia ja Raudtee tänawaile

Linnawalitsuse ehitusosakonnas on walminud kawandid kanalisatsiooni maandamise kohta Endla, Keemia ja Raudtee tänawaile. Tööde wäljapakkumine toimub täna linna ehitusosakonnas. Kanalisatsiooni maandamine tahetakse teostada sügiseks.

Kuna Lillekülas paaril tänawal oli juba warem kanalisatsioon olemas, siis täiendawa juureehitusega rahuldatakse peagu kogu Lillekülа. Endla tän.-lt kaob ka senine haisew lahtine roiskweekanal, mille ümberehitamist alustati juba läinud aasta sügisel. On loota, et kanalisatsioonitõrgu laiendamisega wabaneb Lillekülа alalisest uputusohust, mis igal sügisel ja wähegi suurema sajuga tegi elanikele suuri kahjusid.

Koos roiskweekanalisatsiooni maandamisega tuleb kõnesse ka puhtaweetorustiku ehitamine, mille teostamisel olekşid lahendatud esmajärgulise tähtsusega nõudmised Lillekülas ja sealses ümbruses.

Kolmapäewal linnawolikogu koosolek

Kolmapäewal, 24. mail peetakse raekojas linnawolikogu korraline koosolek. Päewakorras on rida olulise tähtsusega küsimusi, millesteşt olgu nimetatud uue gaasiwabriku asukoha küsimus, linnapanga ametnike ühiselamu tingimuste läbiwaatamine, lastepäewakodu asutamine Pelgulinna, omnibuseliinide pikendamine, maaweerte omandamisi jne.

Esmaspäewal majaomanike ülelinnaline koosolek

Esmaspäewal, 22. skp. kell 7 õhtul peetakse Börsi saalis majaomanike ülelinnaline koosolek. Päewakorras on uue ehitusseaduse ja linnawolikogude walimisseaduse selgitamine ning tutwustamine. Referreeriwad adw. R. W i e d e r f e l d t ja Majaomanike koja sekretär A. R ä s t a s. Päewakorras olewate teemade kohta wõimaldatakse ka läbirääkimisi.

Kuna mõlemad nimetatud küsimused on majaomanikele eriti tähtsad, siis loodetakse koosolekule majaomanike rohket osawõttu.

Koosolekul wõetakse wastu ka Tall. Majaom. Seltsi liikmemaksu ja „Pealinna Teataja" tellimisi.

Alustatakse ohwitseride kesklogu kasiinohoone ehitamist

Ohwitseride kesklogu juhatus andis uue kasiinohoone ehitustööd ehitusettewõte A. ja M. Edenberg'idele 1.236.900 krooni eest. Lepingu kohaselt peab kasiinohoone walmima 1. augustiks 1941. a. Müüritööd wiiakse lõpule tänawu enne sügise tulekut ja 1. weebruariks 1940. a. peab hoone olema katuse all.

Uus kasiinohoone ehitatakse Sakala tänawale Kaupmehe ja Kentmanni tänawate wahelisele nelinurgale, kus praegu asub sõjaministeeriumile kuuluw ühekordne puumaja. Kubatuuri poolest kujuneb uus kasiinohoone suurimaks majaks Tallinnas.

Paberaknakatted

tumerohelisest spetsiaalkartongist. Vastupidavad üle 10 a. Väga tarvilised põletava päikese kaitseks, ei lase mööblit, tapeete, tüllkardinaid j. n. e. päikesest rikkuda. Allalastuna võimaldavad rahuliku une kõigile, eriti lastele, ega lase kärbestel segada.

Parim abinõu akende pimedakstegemiseks õhukaitse nõuete korral.

Müük suuremates paberi- ja kardinakauplustes üle Eesti.

Tapeeti & seinapappi

ostate kõige soodsamalt

Konst. Brandes'i

tapeedikauplusest

26 Tallinnas, Tartu mnt. Kõnetr. 304-54. Asut. 1910. a. **26**

Äri avatud kella 9—5

Müük suurel ja väikesel arvul

Omakodu põhimõttest

Neil päewil kirjutas üks meie päewalehti.

„Siin kerkib üles „omakorteri" ja „omakõdu" mõiste, mis meie linnades kuni wiimase ajani oli peagu wõõras."

Omakodu soetamiseks olewat kaks wõimalust. Teatud grupp inimesi asutab korteriühingu ja ehitab kas omal jõul wõi, enamasti, pikaajalise laenuga maja üles, kus igaüks on ise oma korteri omanik.

Samal põhimõttel wõib ka suuremat maatükki planeerida wäikesteks tükkideks ja neile ehitada üksikelamuid. Teiseks, riik, omawalitsus, organisatsioon wõi käitis ehitab grupi maju ja müüb need tarwitajaile pikaajalise odawaprotsendilise järelmaksuga.

Nii oleks, eriti wiimase mooduse juures, igaühel wõimalik saada oma korteri wõi majakese omanikuks, ilma et selleks algul tarwitseks omada nimetamiswäärset kapitali. Põhjariikide ja Lääne-Euroopa suurlinnades on see juba ammugi läbi wiidud ja selliseid kortereid ning wäikemaju on ehitatud terwete kwartaalide ja asunduste wiisi. Suuremates linnades püütakse selliseid omakodude rajoone juhtida wõimalikult linnast wälja, et igal korteril oleks oma maalapike.

On juba ammu tõestatud, et perekonnad, kelle juured on maast täiesti lahti kistud, surewad paratamatult wälja. See on ainult ajaküsimus, kas teisest, kolmandast wõi neljandast põlwest.

Edasi: omakodu probleem on suur sotsiaalne probleem. See on üks mõjusamaid abinõusid töötaoleku aja wiletsuse, joomise j. t. suurte pahede kõrwaldamiseks.

Inimene, kes on seotud oma majakese ja maalapiga, leiab wabal ajal seal töötades alati waheldust ja meelelahutust, sest puhkus pole mitte töötaolek, waid tegewuse waheldus. Siin õpiwad ka lapsed algusest peale tegema maaharimistööd, mis, kui loow töö, on suure kaswatusliku tähtsusega.

Kõige tähtsam on aga, et siin wabaneb inimene wabrikute suitsust ning kantselei tolmust, ja et siin kaswawad elujõulised noored . . .

Üldiselt on need eeltoodud kirjutuse autori mõtted wäga head, ainult et — autor ise ei tunne lähemalt ei meie linnaümbruste ehitamisoludsid ega ka riiklike odawaprotsendiliste ehituslaenudega ehitawate korteriühingute otstarbekust. Eeskujud, mida ta loetleb, ei ole siiski kohaldatawad meie oludes.

Oleme korduwalt peatunud ja puudutanud meie linnaümbruse rajoonide täisehitamise küsimust. Tallinnas, näiteks, küsimus ei seisa selles, et kodanikud ei taha asuda ehitama wäikemaju linnaümbrusse asustamata maa-aladele, ei, pilt on wastupidine. Kuid pahe on selles, et meie linnaümbruse asustamine on tehtud ehitusmäärustega liialt rasketks.

Meil sunnitakse wäikeelamute jaoks ostma liialt suuri krunte, millega ei ole midagi peale hakata. Nii Kristiine heinamaa, Weerenni t. rajoonis jne. Peagu kõik Weerenni t. taguse rajooni krundid on ostetud kahe peale. Kahe peale siis ehitatakse ka ühine maja. Kummalegi perekonnale jatkub ühest krundist maad kahe suure aia, kartulipõldude ja wiljapuuaia jaoks, ning heinamaad jääb ülegi. Milleks seda waja?

Kristiine heinamaal on lood weelgi hullemad. Seal wõimaldatakse osta ainult suuri maalahmakaid, nii et sinna asuja hakatu suuremaks aednikuks. Linnas tööl käijail ei ole mõtet ega ka huwi saada nii suure maa-ala omanikuks. Miks on see nii?

Oleks loomulik, et müüdaw krunt on parajasti nii suur, et sinna saab püstitada wäikese elamu ja selle juure asutada oma tarbeks korraliku aia.

Küllap leiduks siis wäikekapitaliga wäikemajade püstitajaid! Ilma igasuguse propagandata. Kuid see pole wõimalik. Ja õnnetuseks põhjusil, mida mainisin.

Teiseks, ka korteriühingute arendamist, kes maju ehitawad odawaprotsendilise laenuga, ei tuleks meil nii wäga propageerida. Esiteks on see ülekohus teiste ehitajate wastu, sest ühedel on kasutada odawaprotsendiline, teistel kalliprotsendiline laen. Praegu ei ole olemas ühtki mõistlikku ning kaaluwat põhjust, mis õigustaks säärast käitumist.

Riiklike odawaprotsendiliste laenudega ehituste püstitamisel on ilmnenud mitmeid pahesid — neist kaaluwaim: ehituskulud on paisunud ülisuureks. Iga tulewane korteriomanik on lasknud oma korteri peale teha igasugu kulutusi, millistest eraehitaja ei saa undki näha.

Odawaprotsendiliste laenudega ehitamine on meil samal ajal olnud andestamatu pillamine. Samade summadega oleks wõidud teisal weerand rohkem ehitada. See on argument, mis manitseb kaswõi selle mooduse ärakeelamisele. Ajakohane oleks ehituslaenude küsimust seniselt

Prantslaste seisukohti N.-Wene, Inglismaa ja Prantsusmaa liidu juhtes

Prantslased teatawasti pole eriti waimustatud liidust N.-Wenega, mida tõotleb Chamberlain. Oleks huwitaw kuulda, mis prantslased selleşt arwawad.

Kommunistide häälekandja kirjutab:

„. . . Bonnet toetab kommunismiwastast kampaaniat. Need, kes haawawad N.-Wenet, mängiwad Hitleri ja Mussolini kasuks. Prantsuse rahwas ärgu eksigu: ta teab, et N.-Wene haawamine wõrdub Prantsusmaa reetmisele . . ."

Wastu kirjutawad ajalehed „Jour", „Matin" ja kolonel de la Roque oma häälekandjas.

Toome weel liidu pooldajate, näiteks parempoolsete rahwasaadiku, hästituntud publitsisti Querillis'e seisukohti:

„On selge, nagu selge on mägiallika wesi, et kui Inglismaa sõlmib liidu N.-Wenega, kui Saksamaa seisab lääne ja ida koalitsiooni ähwarduse ees, mis tuli ta üle wõitjaks weerandsada aastat tagasi — siis Hitler lükkab edasi oma kawad ja hakkab ootama soodsamat hetke. Wastasel korral —on jälle ähwarduşi, jälle Müncheni manööwer, wõib-olla sõda." Ta wäidab edasi, et nii Prantsuse kui ka Inglise kindralstaabid pooldawat liitu N.-Wenega.

N.-Wenes on 180 miljonit elanikku. Kui ta oleks Lääne-Euroopa eeskujul sõjaliselt organiseeritud, siis 85 miljoni elanikuga riigi juhi — Hitleri ülewõimu

---

soodsamalt korraldada — kui tahetakse ehitustegewust muuta intensiiwsemaks.

Edasi soowitati samas artiklis, et ka omawalitsused ja riik asukşid ehitama.

Ka see soow ei ole eluline. Kõik senised kogemused on näidanud — neil päewil deklareeris sama ka Riia linnawalitsus, kes wiimaseil aastail wäga palju ehitas, pealegi odawaprotsendilise laenuga —,

et ainuke elujõuline ehitaja on ikkagi eraisik,

teiste ehitamine tuleb oodatud odawuse asemel ootamatult kalliks, ning et eraehitajate kaudu ehitamise soodustamine on ainuke õige tee.

Lõpuks peab ütlema, et need maad ja linnad, kus on soodustatud ühiselamute püstitamist, on nüüd selleşt loobunud, kuna üürnikud põgenewad säärastest üürikasarmutest ja eelistawad elamist wäiksemates eramajades.

Ehitustegewuse jatkumisel praeguses tempos ei tunne meie mingit tarwidust üürikasarmute loomise soodustamiseks.

J. P.

Kas elamu kelder on hea warjend õhurünnaku puhul?

Hispaania sõjakogemustest on selgunud, kirjutab ajakiri „Õhu- ja gaasikaitse", et tawalised keldrid ei wõi tulla arwesse KÕ ruumidena, nende kasutamine warjendeina olnud Hispaanias isegi keelatud maja rusude alla mattumise tartusel. Kuna õhurünnaku puhul pommikindlad warjendid osutusid wältimatuiks, siis rakendati kõik jõud nende ehitamiseks. Sobiwaks warjendi tüübiks peetakse warjendit, mille sisseкäigud asuwad tänawail. Neist laskudes jõutakse warjendisse, mis asetseb kuni 14 meetrit maa all, hargnedes majade all käikudeks, millised omawad wäljapääsu mitmele tänawale. Seetõttu on wõimalik ühe wäljapääsu häwinemise korral kasutada teist. Awalikule platsile ja juba warisenud majade asemeile ei kaewata nii sügawaid warjendeid. Need kindlustatakse rauabetoon-katetega, mis pakuwad samawõrra kaitset pommide wastu. Ka maapealsed warjendid on leidnud kasutamist. Warjendeid leiduwat Barcelonas nii tihedalt, et keskmiselt iga 200 meetri peal olnud tänawal warjendi sissepääs. Kõik Barcelona warjendid kokku olewat mahutanud 500.000—600.000 elanikku.

—:—

Wääna lastekodu teenistusse 12 inimest

Wääna lastekodusse määrati suwiseks hooajaks 12 teenijat; nende hulgas üks juhataja, üks keetja, üks õmbleja ja üheksa kaswatajat.

Eestlane salakuulajana maailmasõjas

9.

Üks wenelasi mõjus eriti jubedalt. Tal oli hea mälu, suur intelligents ja ta teadis palju. Ta andis sakslastele üksikasjalisi andmeid wene salaluurekoolide üle, loetles 63 wene agendi nimed, kusjuures ta iga üksikut kirjeldas nii hästi, et selle järgi olnuks kerge neid arreteeridagi. Saksa luureohwetser tegi talle ettepaneku astuda sakslaste teenistusse.

Nüüd wenelane reetis isegi oma lähimad kaastöölised, ning kõigele krooniks lausus ta irwitades:

„Minu isa ja wenna wõite ka oma nimestikku wõtta."

Isegi sakslasele tundus jubedana säärane spioon, kes andis wälja oma isa:

„Oled suurim lurjus, keda kunagi olen tunnud," tähendas sakslane ja saatis wenelase mahalaskmisele.

Üks wenelastest oli alles 17-aastane. Kui talle tehti teatawaks surmaotsus, langes ta põlwili, sirutas käed üles ja waatas sakslasele meeleheitliku pilguga otsa. Teine, samuti noor, ühe Bjelostoki õpetaja poeg, näis sama wiletsakesena. Mõlemad jäeti ellu.

Seega kaks wõeti saksa luuretegewusse ja neli jäid ootama surmaotsust.

Enne mahalaskmist saksa ohwitser külastas neid kongis. Pilt, mis talle siin awanes, jäi talle kustumatult meele. Uksel ta kuulis, kuis neli surmamõistetut köneleşid isekeskis saabastest. See oli mehaaniline köne, jutt enda eest pagemiseks. Üks kiitis oma kingseppa, teisel oli kõnelda oma saabastest. Naeruwäärne, sisuta köne, ainult et midagi rääkida.

Luureohwitser awas ukse ja astus sisse — wangid langesid hirmunult kokku. Ka sakslast haaras surmaõudus. Kõnelda inimestega, keda tunni aja pärast enam pole elawate seas, see mõjub tonklikult. Ja saksa luureohwitsergi hakkas kõnelema narrusi, tühiseist, tähtsusetuist asjust.

Wenelased reastati õuele. Nad tutkusid ja toetusid üksteisele. Kajas lühike käsklus ja seejärele kogupauk.

Siis wõis näha, kuis üks langes põlwili ja kukkus tagasi; teine langes ette maha nagu saetud puu; kolmas wajus kokku nagu tühi kott; neljas jäi hetkeks weel püsti, siis wajus küljeli . . .

Kuidas töötasid sakslased.

Üks saksa luureohwitser jutustab, kuidas tema toimetas oma luureagente wenelaste poolele. Eelkõige ta otsis liinil sobiwa üleminekutee. Keegi peale tema ei tohtinud selleşt teada, et spioonni ületoimetamisel wältida üllatusi. Kottpimedal ööl ta siis alustas salakuulajaga warem walitud teed wene liini sihis.

Kord oli luureohwitser walinud oma järjekordse salakuulaja ületoimetamiseks soomaastiku. Nad sõudsid kahekesi ööst paadiga üle järwe, mille taga asus mädasoo.

Järwel walitses tihe udu, ringi surmawaikus. Taga ja ees waenulised kaewikud. Wahete-wahel kostis ainult pika ridwa kolksatusi, millega tõugati paati. Kerge tuul hakkas hajutama pilwi, lastes helkida kuupaistel. Hirmunud parte tõusis aeg-ajalt eest lendu.

Paat jõudis kohale, kus latt ei ulatunud enam põhja. Siit edasi järwe pind oli kõrkjatega kinni kaswanud. Waewaliselt jõuti selleşt läbi. Saabus kallas. Ja nüüd sammuti mööda nõtkuwat sookamarat edasi, samm kõrwale — ja wõidi wajuda mädasohu.

Algas madal põõsastik, heinamaa. Selleşt üle jõudnud, hakkas ees paistma warem teetähiseks märgitud suur kask. Siit algas ka wene patrullide joon.

Saksa luureohwitser oma agendiga sammusid edasi. Ees tõusis mäeseljandik. Luureohwitser waatles pikkşilmaga seljandiku tippu. Ta nägi kustunud tuleaseme kõrwal sinelisse mähitud kaht kogu — wene eelposti. Kuid oma kaaslasele ei lausunud ta selleşt sõnagi, et teda mitte hirmutada. Ta kalkuleeris — waheşt wenelased magawad . . . Ta saatis salakuulajat weel pişut, siis käepigistus ja wiimane kadus ette metsa — surmasuhu.

Mahajäänud luureohwitser peatus hetke ja mõtles, kas peita end şiia, kuna juba hakkas koitma, ja oodata uut ööd ning siis tagasi hiilida? Ta pöördus şiiski ümber ja alustas üle lageda heinamaa nagu surma eest jooksu. Ent seal kajas seljatagant pauk — siis teine ja juba pauk ka paremalt . . .

Saksa ohwitser jooksis kogu jõust edasi. Jõudes kaşe alla, milleşt ta warem kaaslasega oli möödunud, ta toetus lõõtsutades sellele.

Siin ta aga nägi, kuis üks wenelane jooksis paremalt talle ette, et teed ära lõigata. Wärişewate kätega tõstis sakslane püssi palge. Kajas pauk. Wenelane ees langes. Nüüd saksa ohwitser jooksis edasi. Tagant kostis hüüdeid. „Wõtke ta elusalt kinni!" karjuti . . .

Tee wiis sakslase kuulişt tabatud wenelaşest mööda. Wiimane istus maas, pea raskelt rinnal. Sakslane peitis ercşe järwe tihedasse kõrkjastikku, omal jõud wiimşem otsas. Kõrkjad sulgesid talle edasipääşu. Kõrwal wenelased aga istusid juba paatidesse; ka tema paat oli leitud.

„Ta peab olema kõrkjais!" köneleşid wenelased ja nende paadid tihutasid kõrkjaisse sakslast otsima.

Wiimane seişis kuni kõrwuni wees. Seal sõitis paat otse tema peale. Kogu jõudu kokku wõttes sakslane laskus järwe põhja ja seişis seal, kuni rind õhupuudusest kokku tõmbus. Siis ta tõusis wee peale. Paat oli temast üle sõitnud ja tuli kõrwalt tagasi. Ei puudunud palju, et aer oleks löönud talle pähe.

Wenelased otsişid kõrkjastiku şammşammult läbi. „Teda pole şiin, ta on uppunud," arwaşid nad lõpuks ja arutaşid, kunas peaks surnukeha tõusma weepinnale. Juttt hargnes edasi. Ühede otsuse järgi sakslane oli olnud ohwitser, teised kinnitaşid, et ta oli lendur. Seda nende weştluşt sakslane kasutas aga selleks, et ujuda üle kümnemeetriliseşt lagedaşt järwepinnaşt.

Kõrkjaişt hoides ta puhkas, et şiis jälle ennaşt edasi lohistada. Wenelased alustaşid uuesti otsimişt, kuid ikka wanas kohas.

Nõrkemiseni wäşinud, jõudis sakslane lõpuks järwe ääre. Möödus tunde, enne kui ta eneşe weeşt kaldale wedas, ja kui wenelased lõpetaşid otsimise ning lahkuşid, jättes järwele walweposti, sakslane jäigi kaldale maha. Sadas wihma. Põgenik ei suutnud tõusta.

(Järgneb.)

Kolm päeva
kodu- ja välismaalt

Kodumaalt

Shweitsi näituse delegaadid Tallinnas

Shweitsi ülleriikliku näituse ja Zürichi linna delegatsioon saabus Tallinna teisipäewa õhtul kell 5 Shweitsi lennuliini „Swissair'i" erilennukil. Lennujaamas terwitasid külalisi Tallinna linnapea A. Uessson, Shweitsi konsul Tallinnas C. Bossharb ja kohaliku Shweitsi koloonia liikmed. Ülemistelt sõidutati külalised autobusel linna, tehti tuur ümber linna haljaswöö ja wanade ehituste. Seejärele terwitas külalisi raekoja saalis ülemlinnapea kindral J. Soots.

Piiratakse üliõpilaste arwu

Tartu ülikooli ja haridusministeeriumi ringkondades on wõetud kaalumisele küsimus — wähendada eelseiswal sügisel Tartu ülikooli wastuwõetawate üliõpilaste arwu. Küsimuse üleskerkimise põhjustas asjaolu, et käesolewal kewadel ei anna meie gümnaasiumid teatawasti lõpetajaid, millega seoses wäheneb arusaadawalt ka ülikooli astuda soowijate arw.

Wabadusristi kawaleride austamine

Kõikides suuremates keskustes üle kogu maa toimus neljapäewal Wabadussõja kangelaste — Wabadusristi kawaleride austamine, mispuhul kõikide garnisonide asukohtades toimusid sõjawägede paraadid, millest osa wõtsid ka kaitseliidu üksused ja Wabadusristi kawalerid.

Suurem paraad, mille wastu wõttis sõjawägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner ja millest osa wõttis ligi 250 Wabadusristi kawaleri, peeti kell 12 p. Tallinnas. Peale sõjawägede ülemjuhataja wiibisid sellel paraadil ka peaminister K. Eenpalu ja sõjaminister kindral-leitnant P. Lill.

Wabadussõja monumendi komitee oli koos

Kolmapäewal peeti Wabadussõja ülleriikliku monumendi püstitamise peakomitee koosolek Toompeal Walges saalis. Wõeti wastu peakomitee 1939. a. esialgne eelarwe, millega määrati monumendi projektide soetamiseks 25.000 krooni. Samal koosolekul selgus ka, et on juba asutud Wabaduswäljaku ruumilise kujutuse plastilise projekti walmistamisele, millega katselisel teel püütakse leida monumendile kõige sobiwamat kohta.

Wälismaalt

Juudid saawad iseseiswa riigi

Briti Walge raamat Palestiina-poliitika kohta awaldati kolmapäewa õhtul. Selles nähakse ette iseseiswa Palestiina riigi loomine 10 aasta jooksul ja juutide sisserändamise piiramine 75.000-le järgmise wiie aasta jooksul, mille järele sisserändamine lõpeks. Uus Palestiina riik oleks lepinguwahekorras Suur-Britanniaga, milline leping rahuldaks mõlema riigi majanduslikke, kaubanduslikke ja strateegilisi nõudmisi.

Saksamaal toimus rahwaloendus

Saksamaal, kaasa arwatud ka Austria ja Meemelimaa, toimus neljapäewal rahwaloendus enam kui 80 miljoni inimese kohta. Rahwaloenduse andmeid kasutatakse Saksamaa tööjõudude täielikumaks ärakasutamiseks. Poola allikaist Poola piiri lähedal saabub sõnumeid, millede järele rahwaloenduse eelõhtul olewat wangistatud tähtsaid poolakate kohalikke juhte.

Hiina sõdib wõiduni

Hawasi esindajal on olnud Tshungkingis läbirääkimisi ja kohtamisi Hiina walitsuse tähtsamate ministritega ja rea tsiwiil- ja sõjawäeliste ametnikega, kes on marssal Tshiangkaisheki lähedad kaastöölised. Neist kõnelusist saadud mulje on, et neil meestel on täielikku usku oma riigi saatusse. Kõik nad on kinnitanud ,et Hiina suudab wäljuda praegusest wõitlusest.

Rootsi, Norra ja Soome „ei"

Kuuldawasti Rootsi, Norra ja Soome on wastanud eitawalt Hitleri hiljutisele ettepanekule sõlmida mittekallaletungi pakt, kuna Taani on ettepaneku wastu wõtnud. Need wastused ei ole Berliinis tekitanud ei imestust ega pettumust.

16. maiks 149 töötut

Tallinna linna tööbörsil oli 16. mail registreeritud 149 töötut, neist naisi 125 ja mehi 24.

1. kuni 16. maini on nimekirjast kustutatud töö saamisel wõi teistel põhjustel 141 meest ja 273 naist.

Seltskondlike organisatsioonide esindajate nõupidamine raekojas

Teisipäewal, 23. jkp. kell 5 õht. peetakse raekojas, ülemlinnapea J. Sootsi eesistumisel, Tallinna seltskondlike organisatsioonide esindajate koosolek. Päewakorras on wõidupüha pühitsemisega ühenduses olewad küsimused.

Pühapäewal Mustamäe supelasutuse awamine

Pühapäewal, 21. jkp. kell ½2 p. l. awatakse Nõmmel Mustamäe supelasutus tänawuseks hooajaks. Kuna wesi basseinides on 16°, siis leidub suplejaid juba praegu peagu iga päew.

Narwa mnt. majaomanikud esitasid märgukirja ülemlinnapeale

Narwa mnt. majaomanikud esitasid ülemlinnapeale märgukirja, milles nad paluwad wabastada uute kinniswarade omanikke kinniswaramaksust kuue esimese aasta jooksul wiiekordse praeguse kinniswaramaksu suuruses osas, mitte aga enam, kui teeb wälja uue maja üheaastane kinniswaramaks.

Linnapank ehitab oma ametnikele ühiselamu

Linnapanga juhatus on otsustanud ehitada oma ametnikele ühiselamu. Praegu on koostamisel ühiselamust osawõtu ja maksutingimused. Hoone tuleb Gonsiori tänawale.

Endla tän. on suletud

Linnawalitsuse ehitusosakond on alustanud Endla tänawa sillutuse parandamist. Endine munakiwisillutus uuendatakse ja asendatakse osalt teise kattega. Kuna käsil on tänawa sillutamine Toompuiestee ja Koidu tänawa wahelises osas, siis on siin liikmine suletud ja omnibused ning teised sõidukid liiguwad Luise tänawa kaudu.

Gaasiwarjend Kaarli koguduse uude majja

Kaarli koguduse juhatus kiitis heaks koguduse administratsioonihoone eelkawandi ja esitas selle kinnitamiseks teedeministeeriumile. Ehitusluba linnawalitsuselt on juba käes. Hoone esialgses kawandis tehti mõningaid muudatusi, kuna wastawa määruse aluse tuli hoone keldrikorrale projekteerida ka gaasiwarjendi ruumid.

Täna ja homme walgelillepäew

Tiisikuse wastu wõitlemise selts korraldab täna ja homme karbikorjanduse, millest tulu kasutatakse tiisikuse wastu wõitlemiseks.

Kuidas korrastada pööninguid?

Meie poole on pöördunud kirjaliku järelepärimisega keegi majaomanik, kes soowib teada pööningute puhastamise korda ja kohustust.

Wastuseks sellele küsimusele teatame, et pööningute korrastamine on küll soowitaw, kuid mitte sunduslik, kuna sellekohast määrust pole weel awaldatud. Lähemal ajal on aga siiski oodata wastawa määruse awaldamist, mis näeb ette pööningute korrastamise kohustuse ja tingimusi. Niipea kui see määrus ilmub, awaldame selle oma lehes.

Majaomanike sünnipäewi

Wahter, Jaan	20. mail,	1878.	a.
Uustalu, Jüri	„	1878.	a.
Remmelgas, Karl	„	1887.	a.
Kiwimäe, G.	„	1871.	a.
Pakasaar, Hindrik	21. „	1878.	a.
Koch, Hans	21. „	1907.	a.
Kanemägi, Joosep	23. „	1888.	a.

Õhuhädaohust ja õhukaitsest tegeliku sõja korral

Meile kirjutanud Hispaania kodusõjast ohvitserina osa võtnud eestlane

(Järg).

Hea õhukaitse süsteemi loomine on kõige raskemini teostataw kesklinnas. Ka kogu elanikkonna rakendamisel (sõjaolukorras) kaewamistöödele nende lõpetamine wõtab aega mitu head kuud, nagu näitasid Madridi, Barcelona j. t. kogemused. Jõrelikult selliseid ehitusi peaks alustatama warem, juba rahuolukorras.

Wälismaisel eestkujul wõiksime siin üldkasulikku jõuda sõjalisega. Seal nimelt elawama liiklemisega tänawate ristumiskohtadele on ehitatud maa-aluseid käigud, tunnelid jalakäijaile, milliseid sõjahädaohu puhul suurendatakse ja pikendatakse, ühendades neid warjenditega ja — suuremates linnades — allmaaraudtee wõrguga. Nii Pariisi õhukaitse süsteem põhinebki metroʼle (maa-alusele raudteele) ja eelmainitud tunnelitele. Meil puudub allmaaraudtee, kuid eelkirjeldatud maaaluseid tunnelid oleksid küllaltki praktilised näiteks Tallinnas elawama liiklemisega tänawaristumistel ja raudteejaamade juures — ambes nii nagu Tartu ja Tapa jaamahoonetes. Muidugi peab neile lisaks ehitama warjendeid. Selleks sobib iga laiem tänaw ja plats. Tallinn on warjendite suhtes õnnelikus seisundis oma keskajast pärinewate maa-aluste käikude ja keldritega Toompea ja Harjumäe all. Kuid peab kohe lisama, et nendele ligipääs on wõrdlemisi raske. Hispaania linnades oli warjenditesse sissepääs lahendatud nii, et kustahes majast wäljudes juba mõne sammu järele pääseti „refugio'sse". Ja teisiti ei saagi õhurünnakute kiiruse juures; pealegi sissepääsude wähese arwu puhul tõenäoliselt tekkiwad ummikud wõiwad omakorda põhjustada kurbi tagajärgi.

Äärelinnades piisab — wähemalt rajoonides, kus enam-wähem iga maja juure kuulub aed — aedadesse kaewatud siksak-joonelisest kaewikutest, mis wõiwad olla ka pealt kaetud, Hispaanias kasutati neid wäga sageli äärelinnades ja külades, tihti isegi pealt lahtistena — ja wäga hea eduga. Äärelinnu üldiselt pommitatakse wähem, ehistamata alade tabawusoht siin on minimaalne, ja kaewikuis ollakse warjatud pommikildude eest, eemal rusude alla mattumise ja eriti tuleohust.

Meie puumajade kwartaalides kardetawamaiks osutuwad süütepommid. Üks hästi tabanud süütepomm wõib süüdata korraga mitu maja. Tule wastu wõitlemise edukus oleneb otuletõrje organisatsiooni tõhususest, kui arwestada tulepesade tekkimise wõimalust korraga mitmes kohas. Kodusõja lõpp-perioodil Hispaania linnade tulekaitse meeskonnad töötasid laitmatult (samasugust organisatsiooni tublidust osutati ka sanitaaralal; näiteks kohe pommitamise algades sanitaarautod kihutasid tabamiskohtadele), kuid peab kohe märkima, et Hispaanias puudusid puumajad. Meil — wähemalt teoreetiliselt — wõib juhtuda, et üksainus pommirünnak „wabastab" Tallinna puumajadest.

Mis puutub lõpuks gaasiohtu, tegeliku sõja kogemuste järgi — nii Hispaanias kui ka Hiinas —, see on wäike (Hispaanias takistas gaasi kasutamist küll ka mägine maastik), linnades koguni minimaalne. Tänawate käänakud ja majadeblokid takistawad gaasi lewimist; gaas on jäänud frondirelwaks ja sealgi tema kasutamine on piiratud.

Hispaanias tagala ründamisel ei tarwitatud kordagi gaasi, frondil ainult üks kord; seegi kord gaas pöördus ootamatu tuulesuuna muutuse tõttu ründajate enese (Franco) poolele tagasi. — Tallinnas maksma pandud nõuet, et iga üle 25 ruumi sisaldawa kiwimaja alla tuleb ehitada gaasiwarjend, tegeliku sõja kogemused ei õigusta, küll aga teoreetiline kaalutlus tulewikku ja üliettewaatlik „igaks-juhuks" põhimõte. Peab lisama, et selliste majaaluste gaasiwarjendite kasutamine pommiwarjenditena tihti on hädaohtlik. Oli juhus näha eriti suurekaalulise pommi häwitustööd Barcelona tehaste-rajooni läheduses: pomm oli kahekakordse kiwimaja läbistanud otsekui wahutordi — kuni läbi keldri maasse. Arwestades seda, tõuseb kahtlus kahe-kolmekordsete majade alla ehitatud, kuigi raudbetoonist, keldrite wastupanujõu ja tugewuse suhtes. Igal juhul peab need ehitama küllalt tugewale ja küllalt tugewad. Ja seda eriti tehaste rajoones, raudteejaamade ja sadamate lähikonnas, kus on karta pommitamisi eriti raskekaaluliste pommidega. Siin hooletus õhukaitse wastu wõib põhjustada katastroofilisi tagajärgi: ühes Badalona tehases paar tabanud pommi nõudsid 200 surmut!

Neile üldisematele märkustele wõiks lisandada nii üht kui teist, kuid kahjuks ei wõimalda seda ajalehe piiratud ruum. Igal juhul neid Hispaania kodusõja kogemusi tegeliku õhukaitse korraldamisel wõiks wõib-olla arwestada ja rakendada ka meie kodanliku õhu-gaasikaitse arendamisel.

J. Aier.

Ehituskogu esinemine näitusel

Näitusel „Moodne elamu" esines teiste hulgas ka äsja asutatud ehitusettewõte kooperatiiwühing „Ehituskogu", kelle wäljapanekul oli näha mitmesuguseid ehituskonstruktsioone.

Eelnimetatud ettewõtte erialaks on igasuguste ehituste püstitamine, remonttööd, könniteede ja piirete tegemine jne. Igasugused ehituste eelarwed ja nõuanded.

Waatamata lühiajalisele tegewusele, on „Ehituskogu" wõitnud omale laialdase tarwitajaskonna.

Ettewõte asub Tallinnas, Sauna tn. 1. Tel. 447-41.

Kuue aastaga koguti 476.000 kr. allveelaevastiku heaks

16. mail s. a. täitus kuus aastat ajast, mil pandi alus Allveelaevastiku Sihtkapitali mõttele. Nimelt 16. mail 1933. a. andis sihtkapitali mõtte algataja Enn Veskaru (R. Friedemann) esimese wabalt kogutud summa Kr. 120.— üle sõjawägede staabi ülemale. Esimese üleantud summa hulgas oli suurimaks annetuseks wabariigi presidendilt K. Päts'ilt Kr. 50.—.

Nagu tegelik elu näitas, osutus ülesseatud eesmärk — ehitada kogutud raha eest allveelaev, mille hind on umbes 4 milj. kr., meie oludes parima tahtmise juures saawutamatuks. Kuna merekaitseks wajaliste allveelaevade ehitamisele asus riik, siis sihtkapitali juhatus pöördus sõjawägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner'i poole palwega, kas wabatahtlikult kogutud summasid ei saa kasutada mõneks teiseks merekaitse otstarbeks, mis wastaks meie rahwa kandejõule. Sõjawägede ülemjuhataja leidiski sobiwa lahenduse, ehitada wabatahtlike summadega moodne allveelaewade hävitaja. Seega oli üles seatud sihtkapitali mõttele wastaw ja wabatahtlikule korjandusele jõukohane eesmärk.

Kuue aastaga on Allveelaevastiku Sihtkapital kogunud 476.000 krooni, kui sinna juurde arwata praegu laos oleva 350 tonni raua ja 5 tonni wäärismetallide wäärtuse, siis wõib lugeda sihtkapitali töö tulemusi 48,5 milj. sendile. Selle tähelepanu wääriwa summa kogumiseks on tehtud 6 aastat püsiwat ja suurt tööd, millest annawad osalt kinnitust allpool toodud arwud. Juhatuse koosolekuid on peetud 61 korda; informatsiooni ajakirjanduse ja raadio kaudu antud 510 korda; kirju wälja saadetud 16.100 ja saadud 4.250; teenete- ja rinnamärke energilise töö eest antud rahalisel korjandusel 3.469 tk. ja wanametallide korjandusel 7.356 tk. (raudristid) ning kinniswaramärke wanametallide korjandusel 3.944 tk.; tunnistusi annetajaile 1.082 tk.; laetud 10 laewa wanametalli jne.

Küsimusleht 1200 kehwemale perekonnale

Linnawalitsuse sotsiaalosakonna poolt on koostatud küsimusleht, mis saadeti umbes 1200-le kehwemale perekonnale, et selgitada, kes soowiwad oma lapsi saata suweks linna poolt ülalpeetawaisse päewakodudesse ja lastesõimedesse.

Küsimuslehel nõutakse andmeid lastewanemate warandusliku seisundi, teenistuskoha ja sissetuleku kohta. Küsimuslehed tulewad kolme päewa jooksul saata tagasi sotsiaalosakonnale, wõi wastawasse päewakodusse, kuhu tahetakse saata oma lapsi.

Raadio

Pühapäeval, 21. mail. 8.00 Äratusmäng. Võimlemine. 8.20 Põllutöökoja metsanduse eriteadlane V. Mutt: Noorte ülesandeid metsanduses. 8.40 Põllumajanduslikud teated. Õige aeg. Ilmateade. 8.45 Hommikukontsert (hpl.). 10.00 Tallinn ja Türi: Jumalateenistus Issanda Muutmise kirikust. Metropoliit Aleksander. Tartu: Jumalateenistus Peetri kirikust. Õpetaja dr. Jaak Taul. 12.00 Populaarseid viiulipalju (hpl.). 12.40 „Kõigilt radadelt“. Valitud peatükke populaarteaduslikest raamatutest 13.05—14.00 Lõunamuusika (hpl.). 14.00 EM instrueerimissaade naisvõimlejatele. 14.20—14.40 EM instrueerimissaade meesvõimlejatele. 17.50 Teated ja reklaam. 18.00 Lemmikhelindite-kontsert. (XVII). 19.10 „Kõik ei ole veel kadunud!“ — Voldemar Mettus. 19.30 Vaimulik kontsert Kaarli kirikust. Kaastegevad: Kaarli kiriku koor, juh. Alfred Karindi, ja Paul Indra (orel). 20.50 Päevauudised ja sporditeated. 21.00 Õige aeg. Teated. 21.05 Vana tantsumuusika (hpl.). 21.45 „Insener“, Oskar Lutsu jutustus. Felix Moor. 22.15 Tantsumuusika (hpl.). 22.50 Õige aeg. Päevauudised ja sporditeated.

Nõmme KLS. 15.00 Heliplaate. 15.30 Linnapea L. Ojaveski loeng. 15.45 „Lauljate väike kontsert“ (hpl.). 16.00 Heliplaate ja teateid.

Esmaspäeval, 22. mail. 7.00 Äratusmäng. Võimlemine. 7.20 Õige aeg. Ilmateade. Päevauudised. 7.30 Hommikukontsert (helipl.). 8.15 Hommikupalvus — preester Emanuel Leppik. (Tallinna Issanda Muutmise kirikust). 8.35 Tallinn ja Türi: Turuteated. 17.50 Teated ja reklaam. 18.00 Muusika kohvikust „Harju“. 18.40 Keemik Amanda Vals: Lõngade ja kangaste kodune pleegitamine (Kodumajanduskoja loeng). 19.00 Tarantella (hpl.). 19.40 Raadiovestlus — RR direktor dipl. ins. F. Olbrei. 20.00 Malepartii RR — raadiokuulajad (XXVI). Suurmeistre Paul Keres. (Tartust). 20.10 Lõbusaid pisipalu klaverile. 20.40 Päevauudised ja sporditeated. 21.00 Õige aeg. Teated. 21.10 Viis minutit tervisele — dr. med. M. Kask. (Tartust). 21.15 Nelson Eddy laulab (hpl.). 21.40 Eesti talupoegade pagemine Rootsi ja Eesti asundustest Rootsis. Mag. E. Blumfeldt. (ERM. loeng, Tartust). 22.00 Philadelphia sümfooniaorkester annab kontserdi (hpl.). 22.50 Õige aeg. Päevauudised ja sporditeated.

Teisipäeval, 23. mail. 7.00 Äratusmäng. Võimlemine. 7.20 Õige aeg. Ilmateade. Päevauudised 7.30 Hommikukontsert (helipl.). 8.15 Hommikupalvus — õp. mag. L. Teder (Jaani kirikust). 8.35 Perenaistele. 8.40 Turuteated. 17.50 Teated ja reklaam. 18.00 Johann Straussi valsse (hpl.). 18.30 Palupere poiste spordipidu. A. Dahlbergi kuuldemäng. (Lastele). 19.00 Klarnetikontsert. 19.20 Dots. dr. med. A. Arrak: Soolte ussidest ja nende ravist. (ETM loeng, Tartust). 19.40 Vene helindeid. Corso-trio. 20.30 Eesti Mängude kümmeminut. 20.40 Päevauudised ja sporditeated. 21.00 Õige aeg. Teated. 21.10 Mandoliinimuusika. 21.50 Aiandusenõuanne. 22.05 Kontraste (hpl.). 22.50 Õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 22.30—23.10 Esperantokeelne nädalakroonika.

Kirikuteated

Piiskoplik Toomkogudus Toomkirik.
Pühapäeval, 21. mail, kell 10 homm. jumalateenistus, õp. Ederma. Kell ¼12 lastejumalateenistus.

Kaarli kirik.
Pühapäeval, 21. mail, kell 10 homm. jumalateenistus pihti ja armulauaga. Õp. J. Juhkental.

Jaani kirik.
Pühapäeval, 21. mail, kell 10 homm. jumalateenistus armulauaga, õp. B. Hasselblatt.

Püha-Vaimu kirik.
Pühapäeval, 21. mail, kell 10 homm. jumalateenistus armulauaga, õp. R. Kiviranna.

Pauluse kogudus Toomkirikus.
Pühapäeval, 21. mail, kell 12 päeval jumalateenistus — õp. G. Klaus.

Peeteli kirik.
Pühapäeval, 21. mail, kell 10 homm. jumalateenistus; kell 4 p. l. lastejumalateenistus; kell 7 kuulutust.

Õhtukogudus „Emmaus“ Toomkirikus.
Pühapäeval, 21. mail jumalateenistus kell 6 õht. P. Kuusik.

Toompea Aleksandri katedraal.
Laup. kell 18 õhtuteenistus. Pühap. kell 9.30 piht, kell 10 liturgia armulauaga. Ülempr. A. Angerjas ja ülemd. B. Orav.

Vastutav peatoimetaja: **R. Viederfeldt.**
Väljaandja Tallinna Majaomanikkude Selts

Kindlamaks sillaks üle
„puuduse ja varjude oru“
on
„EEKS-MAJA“
elukindlustuse
poliis.

Tallinna Majaomanikkude Pank Ü/P
Tallinn, Harju 45 (Vabadusväljaku nurgal)

Sularaha ja kassatagavarad	Kr. 4.100.000.—
Laenud	Kr. 10.000.000.—
Hoiusummad	Kr. 16.000.000.—
Arveteseis	Kr. 17.600.000.—

Välisraha ost-müük **Seifide üürimine**

Katusetõrvavabrik „EESTITÕRV“
müüb lakk-okaspuu katusetõrva, mis näitustel hinnatud kuldaurahaga. **Meie tõrv ei jookse maha katuselt kuuma ilmaga** ega pleegi päikese käes, ka talvel **külmaga ei pragune** ega kisu lõhki pappi oma sitkuse tõttu Kauba eest vastutus.
Asjatundjate juhatusel teeme aastase vastutusega uusi katuseid, tõrvame ja parandame. Maksutingimused soodsad. **Müürivahe 29, telef. 464-62.**

K. Jakobson
Tsementteoste tööstus
Tallinn, Roopa 23. t. 454-37
Kodune aadr.: Nõmme, Lootuse p. 65 Tel. 520-16
Tsementtorud, kaevurõngad põllutorud, õõneskivid, tsement-telliskivid, aiapostid, lillevaasid, katusekivid, tsement-põrandaparkett paljudes värvides. Tehakse ka asbestkivi-puumassist põrandaid.

Suvistepühiks ilmub täielik suvine
kollase kaanega sõiduplaan
raudtee-, laeva-, õhu- ja **omnibuseliinidega.**

Plekitööstus I. HAITOV
Tallinn, S. Pääsukese 3 Telef. 305-39
Vihmaveetorud, rennid, korstnakaped, plekkahjud, igasugused pleki- ja vasetööd
Katuste katmine ja parandus
Soodsad maksutingimused

Kevadhooajaks soovitame
ülikondi, pükse,
kevad- ja suvipalituid,
vihmamantleid,
uusi kaabusid (alates 2 kr. 50 s.),
jalatseid,
jalg- ja käsipalle ja muud mitmesugust kaupa.
PANDIMAJA KAUPLUS
Tallinnas, Maneeshi 4.

Pesurulle,
vändast aetavaid, müüa
Pärnu mnt. 70.

EHITUSETTEVÕTE
Telefon 447-41
K/Ü EHITUSKOGU
V. Karja / Sauna 1
Püstitab, remonteerib ja lammutab igasuguseid ehitusi. Kõnniteede ja plitrete (aedade) tegemine.
Nõuanne uute ehitusmaterjalide (kergtellise, roliidi jne.) kasutamise kohta. Ehituste eelarved ja hindamine.

Arstid
Hambaarst
Marta Poljak
Hamba- ja suuhaigused, kunsthambaid.
Uus t. 20, telef. 441-73.
Vastuvõtmine kella 10—1 ja ½5—7.

Korteripakkumised

Keemia 23—1. 1 suur tuba, köök, I kord, elekter.

Orase 14—1. 2 tuba, köök, esik, II kord, elekter, vesi kort., klosett kort., üldvann. Üür Kr. 28.— Vabaneb 1. juunist.

Videviku 18—7. 2 tuba, köök, esik, II kord, elekter, vesi kort., klosett kort. Üür Kr. 40.— Teateid k. 8—10-ni ja 20—22. Telef. 413-75.

Juurdeveo 14—18. 1 tuba pliidiga, II kord, elekter, vesi kojas, klosett kojas. Üür Kr. 16.—

Alda 9—3. 2 tuba, köök, II kord, elekter, vesi kort., klosett kort. Üür Kr. 30.—

Teat. saab **Sakala 24** — juuksetööst. Ruum ära anda autogaraažiks või mõneks muuks otstarbeks. Põrandap. 40 m².

Vene 17 — majahoidjalt. 3 tuba, III kord, elekter, vesi kojas, klosett kojas. Näha k. 8—12 ja 6—8-ni p. l.

Videviku 18—7. Autogaraaž välja üürida. Näha k. 8—10 ja 20—22.

Jakobsoni 26—1. 1 tuba pliidiga, I kord, elekter, vesi kojas, klosett kojas. Üür Kr. 22.— Kindlas teenist. isikutele.

Tatari 21-b — majah. 5 tuba, köök, esik, teenijat., III kord, elekter, vesi kort., klosett kort., vannituba.

Madara 11—1. Suurus 60 m², 3 tuba, köök, esik, II kord, elekter, vesi kort., klosett kort., vannituba. Üür Kr. 57.—

Erne 7—1. 1 suur tuba pliidiga, II kord, elekter, vesi õues, klosett õues, päikesep. 2 vaiksele isikule.

Nõmmel, Metsa 44—4. Suurus 42 m². 2 tuba, köök, esik, III kord, elekter, vesi kort., klosett kort., üldvann. Suur korrastatud aed, omnibuse ja raudteepeatuse lähedal.

Nõmmel, Pärnu mnt. 5, uues majas ära anda 2 korterit: 3 tuba ja köök ja 4 tuba ja köök. Vesi ja klosett korteris. Nõmme omnibuse peatuse juures „Silikaadi“.

Üksikud toad

Sõja 36—9. Kaasüüriliseks võib tulla naister.

Õle 24—19. Tuba kahele nais- või meesisikule ära anda, täiesti erasissekäiguga. Ühes mööbli, kütte ja valgustusega.

Endla 49—3. Kaasüüriliseks võib tulla korralik ametiskäija isik. Tulla 20. skp. kella 8—11 või 21. õhtul kella 5—7-ni.

Tehnika 6—10. Korterikaaslast (naisterhvast) vajatakse üksiku naisterahva juure suure korterisse.

Reimanni 10—10. Tuba (mööbliga või ilma) ära anda keskküttega majas, 4 korral.

Herne 3—11. 2 möbleeritud tuba köögi tarvitusega ära anda lasteta abielupaarile või kahele ametiskäijale isikule. Küsida pühapäeval kogu päeva.

Sakala 28-a—5. Näha peale kl. 17. Erasissek. möbl. tuba köögi tarvitamisega ära anda 1—2 korralikule isikule.

Tõllu 12—6. Uues majas päikesepoolne erasissekäiguga mööbliga tuba ära anda kindlas teenistuses isikule.

Kaupmehe 15—8. Kaasüüriliseks võib tulla ametiskäija naisterhvas üksiku naisterahva juure.

Lai 6—1. Tuba (mööbliga või ilma) ära anda.

V. Karja 1—16, sissekäik passaažist. Väike tuba, elekterivalgustus, ära anda.

Raua 47—3. Möbl. tuba välja üürida, soovikorral pansioniga.

Veerenni 20—2. Kaasüürilisele ära anda väike mööbliga, erasissek. ruum.

Poska 36-a—4. Üksikule kindlas teenist. härrale või preilile möbl. tuba ära anda, soovikorral ka vanni tarvit.

Uus Kalamaja 6—15. Ühele või kahele meesterahvale tuba ära anda.

Pärnu m. 38—3, tel. 469-57. Uues majas välja üürida hästi möbl., kõigi mõnususstega tuba.

Õuna 1—10. Kaasüüriliseks võib tulla 2 meester. või abielupaar.

Kopli 10—8. Ilus, päikesekülgne, suur erasissekäiguga tuba (mööbliga või ilma), köögi tarvitusega üürida ühele või kahele härrale. Näha igapäev kella 4 p. l. alates.

Falkpargi 2—12. Hästi möbl. tuba ära anda kindla teenistusega isikule. Näha 2—4 ja 7—8.

Tatari 47—12, II kord. Korralik kindlas teenist. naister. võib tulla kaasüüriliseks.

Telliskivi 22—4. Hästi möbl. tuba, uues majas, päikesepoolne. Ära anda kindlas ametis käijale isikule.

Imanta 7—3. Möbl. tuba ära anda kindlas teenistuses naisterahvale.

Reimanni 10—7. Näha kl. 6—8 õhtul. Kindla teenistusega intelligentsele isikule välja anda erasissekäiguga tuba. Vann, keskküte.

Poska 17—1, Kadriorus. Ära anda suur möbl. tuba või 2 — võib ka köögiga, kõigi mugavustega. Näha kl. 9—12 e. l. ja kl. 5—9 p. l. Telef. 315-88.

Saue 15—8-a. Möbl. päikesepoolne erasissekäiguga tuba üürida vaikses perekonnas. Võib ka köögi kasutamisega. Kuuüür 20 kr. Näha kella 4-st alates p. l.

Korteriotsimised

Vajatakse lähemal ajal 2 toa ja köögiga
korterit
Pakkumised ühes hinnaga saata slt. nr. „311“.

Trükitud „EDU“ trükikojas, Vene tän. 16,